

İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ KANUNU TASARISI TASLAĞI

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri ve özel hukuk ilişkisinden doğan anlaşmazlıkların, tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle çözülmesini sağlamak üzere İstanbul Tahkim Merkezinin kurulması, teşkilat ve faaliyetine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kuruluş

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasını sağlamak ve Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine tâbi, idarî ve malî özerkliğe sahip, İstanbul Tahkim Merkezi kurulmuştur.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;
a) Merkez: İstanbul Tahkim Merkezini,
b) Tahkim Divanı: Millî veya Milletlerarası Tahkim Divanını, ifade eder.

Merkezin görevleri

MADDE 4- (1) Merkezin görevleri şunlardır:

- a) Tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin yönetmelikle belirlenecek hizmetlerin yürütülmesini sağlamak.
- b) Yıllık ücret tarifelerini hazırlamak ve verilen hizmet bedellerini tahsil etmek.
- c) Yıllık faaliyet raporunu ve gelecek yıla ait faaliyet plânını hazırlayarak Genel Kurulun bilgisine sunmak.
- ç) Tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle ilgili tanıtım ve yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teşvik etmek, desteklemek, ilgili kişi ve kurumlarla işbirliği yapmak.

Teşkilat

MADDE 5- (1) Merkez, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçi, Danışma Kurulu, Millî ve Milletlerarası Tahkim Divanları ile Genel Sekreterlikten oluşur.

Genel Kurul

MADDE 6- (1) Genel Kurul, mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip olanlar arasından;

- a) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, deniz ticaret odalarının göstereceği adaylar arasından bir, sanayi odalarının göstereceği adaylar arasından iki, ticaret odalarının göstereceği adaylar arasından seçeceği üç olmak üzere toplam altı;
- b) Türkiye Barolar Birliğinin baroya kayıtlı avukatlar arasından seçeceği dört;
- c) Türkiye Bankalar Birliğinin seçeceği bir;
- ç) Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin seçeceği bir;
- d) Sermaye Piyasası Kurulunun seçeceği bir;
- e) İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının seçeceği bir;
- f) Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğinin seçeceği bir, temsilci olmak üzere toplam onbeş üyeden oluşur. Bu temsilciler, yukarıda sayılan kurumların yönetim organları tarafından seçilir.

(2) Genel Kurul üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Üyeliğin herhangi bir nedenle sona ermesi hâlinde, bu üyenin kalan süresini tamamlamak üzere seçim yapılır.

Genel Kurulun görevleri ve çalışma usulü

MADDE 7- (1) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile denetçileri seçmek.
  - b) Yönetim Kurulu faaliyet raporu ve bilânçosu ile Denetçi raporunu inceleyip Yönetim Kurulunun ibrası hakkında karar vermek.
  - c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan yönetmelik taslakları ile bütçeyi inceleyip onaylamak.
  - ç) Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile denetçilerin huzur hakkı, ücret ve masraflarını belirlemek.
- (2) Genel Kurul yılda bir kez Ekim ayında toplanır. Yönetim Kurulu Başkanı veya Denetçi, gerektiği takdirde Genel Kurulu toplantıya çağırabilir.
- (3) Genel Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

Yönetim Kurulu ve çalışma usulü

- MADDE 8-** (1) Yönetim Kurulu, Genel Kurulun kendi üyeleri arasından dört yıl için seçilen üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Yönetim Kurulu, hukukçu üyeleri arasından bir Başkan seçer.
- (2) Yönetim Kurulu salt çoğunluk ile karar alır. Yönetim Kurulu üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, seçimle belirlenen sıraya göre yedek üye kalan süreyi tamamlar.
- (3) Yönetim Kurulu üyelerinin görevi, yeni Yönetim Kurulu oluşuncaya kadar devam eder.

Yönetim Kurulu ve Başkanın görevleri

- Madde 9-** (1) Merkezin icra organı olan Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:
- a) Tahkim veya diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin kurallar ile bu Kanunda belirtilen yönetmeliklerin taslağını hazırlayıp, Danışma Kurulunun görüşünü aldıktan sonra Genel Kurulun onayına sunmak.
  - b) Bilanço ve faaliyet raporunu hazırlayıp, Genel Kurulun ibrasına sunmak.
  - c) Gelecek yıla ait bütçeyi hazırlayıp, Genel Kurulun onayına sunmak.
- (2) Başkan, Merkezi idare ve temsil eder. Başkan, yokluğunda görevlerini yapmak üzere bir yönetim kurulu üyesini görevlendirir.

Denetçi

- MADDE 10-** (1) Genel Kurul bir veya birden fazla kişiyi dört yıl için denetçi olarak seçer.

Denetçinin görevinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde kalan süreyi tamamlamak üzere bir yedek üye seçilir.

(2) Denetçi, Yönetim Kurulunun yıllık faaliyetlerini denetleyerek, Genel Kurula sunmak üzere bir rapor hazırlar.

Danışma Kurulu

MADDE 11- (1) Danışma Kurulu, tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri konusunda yeterli tecrübeye sahip onbeş üyeden oluşur. Danışma Kurulu üyeleri, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurul tarafından dört yıl için seçilir.

(2) Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hâllerde Danışma Kurulunun görüşüne başvurur.

(3) Danışma Kurulu, Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine yılda en az bir kez toplanır ve görüşüne başvurulmuş konularda rapor hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunar.

Millî ve Milletlerarası Tahkim divanları

MADDE 12- (1) Merkez içerisinde Millî ve Milletlerarası Tahkim divanları oluşturulur. Bu divanlar, Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Sekreter ile Yönetim Kurulu tarafından mesleğinde en az onbeş yıllık tecrübeye sahip hukukçular arasından seçilecek üç üyeden oluşur. Yönetim Kurulu tarafından seçilen Tahkim Divanı üyelerinin görev süresi beş yıldır.

(2) Tahkim Divanı Başkanı, Divan üyeleri tarafından toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile seçilir.

(3) Tahkim Divanı, Divan Başkanının başkanlığında üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(4) Tahkim Divanı, toplantılarını elektronik ortamda yapabilir ve karar alabilir.

(5) Tahkim Divanı üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, bu üyenin görev süresini tamamlamak üzere yeni üye seçilir.

(6) Tahkim Divanı, Merkezin Tahkim Kurallarında belirlenen görevleri yerine getirir.

Genel Sekreterlik

MADDE 13- (1) Genel Sekreterlik, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve yeteri kadar personelden oluşur.

- (2) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı uyuşmazlık çözümü konusunda en az on yıllık meslekî tecrübeye sahip hukukçular arasından, Yönetim Kurulu tarafından seçilir.
- (3) Merkezde tahkim yargılamasına ilişkin işler ile diğer işleri görmek üzere Genel Sekreterin nezaretinde, yeteri kadar büro personeli çalıştırılır.
- (4) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı, Yönetmelikle belirlenen görevleri yerine getirir ve Merkezin idarî işlerinin yürütülmesinden sorumludur.
- (5) Genel Sekreter ve büro personeli, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tâbidir.

Hakemlik yapma engeli

MADDE 14- (1) Yönetim Kurulu, denetçiler, Tahkim Divanı üyeleri ile Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve Merkez çalışanları görev süreleri boyunca Merkez bünyesinde hakemlik yapamazlar.

Merkezin gelir ve giderleri

MADDE 15- (1) Merkezin gelirleri, aşağıdaki kaynaklardan oluşur:

- Merkez tarafından ücretli olarak sunulan hizmetler karşılığında elde edilecek gelirler.
  - Bağışlar.
  - Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan ve Genel Kurul tarafından tasdik edilen bütçenin gelir ve bağışlarla karşılanamayan kısmı için, temsilci sayısı esas alınarak belirlenen orana göre temsilci seçen kuruluşlarca tahsis edilen ödenek.
- (2) Merkez, görevlerinin ifası için, gereken harcamaları yapma yetkisine sahiptir.

Uygulanacak hükümler

Madde 16- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu hükümleri uygulanır.

Yönetmelikler

MADDE 17- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları gösteren yönetmelikler, altı ay içinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Merkez tarafından hazırlanır ve yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 1- Merkezin faaliyetlerini yürütebilmesi için ilk yıl bütçesi Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

Yürürlük

MADDE 18 - Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri kullanılarak uyuşmazlıkların etkin olarak çözümü, milletlerarası alanda son yıllarda büyük bir artış göstermiştir. Bu artışın etkisiyle pek çok ülke kanun koyucusu tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerini millî uyuşmazlıkların çözümü için kullanma yollarını araştırmış ve konuya ilişkin yeni kanunlaştırmalar gerçekleştirmiştir. Uyuşmazlıkların mahkemeler önünde değil de tarafların tercih ettiği tahkim veya bir alternatif çözüm yöntemi ile çözüme kavuşturulmasının pek çok faydası vardır. Bu faydalar arasında, çözümde taraf iradesinin katkısı nedeniyle toplumsal barışın korunması, uyuşmazlığın etkin ve göreceli olarak az masrafla çözümü ile mahkemelerin iş yükünü azaltma sayılabilir.

Uyuşmazlıkların mahkeme dışında çözümünü konusunda şüphesiz en çok bilinen ve kullanılan yöntem tahkimdir. Bu konudaki ilk kanunlaştırma hareketi 1850'li yıllara dayanmaktadır. Tahkime ilişkin hükümler mevzuatımızda hem 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda hem de 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununda düzenlenmiştir. Özellikle tahkim kültürünün gelişmesi için geçmişte birçok adım atılmıştır. Örneğin, 1965 yılında Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1 inci Tahkim Hukuku Haftasında tahkim kurumunun teşkilatlanmasına ilişkin teklifleri görüşmüştür. 1966 yılında Enstitü, hakemlik kurumunun genel menfaatlere uygun şekilde gelişmesini sağlamak için Hakem Odası Kanununun ön tasarısını hazırlamış ve yayınlamıştır. 2001 yılında Adalet Bakanlığı tarafından Türkiye Hakem ve Bilirkişi Odaları Birliği Kanunu Tasarısı taslağı ile İstanbul Milletlerarası Tahkim Merkezi Kanunu Tasarısı taslağı hazırlanmıştır. Bu çalışmaların ortak amacı 1850 yılından beri kanunî düzenlemeye tâbi tahkim kurumunun gelişmesi için ilave adımlar atmaktır. Doğrudan müzakere ve arabuluculuk da hukukumuzda bilinen ve az da olsa kullanılan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden biridir. Doğrudan müzakereye ilişkin 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesinde bir düzenleme mevcutken arabuluculuk konusunda Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı hazırlanmıştır. Tüm bu gelişmelere rağmen, Ülkemizde tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm kültürü istenilen düzeyde gelişme gösterememiştir. Bunun en büyük göstergesi, bu yöntemlerin uygulamadaki kullanımının uyuşmazlık sayısı ile karşılaştırıldığında son derece az oluşudur. Millî düzeyde tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümü kültürünün yerleşmemesi nedeniyle Ülkemizde uluslararası alanda tanınan bir tahkim merkezi de oluşmamıştır. Tüm bu gelişmeler dikkate alınarak İstanbul'da bir tahkim merkezi kurulması düşüncesi, 2/10/2009 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planında yer almıştır. Bu Eylem Planının, "Hukuk Alt Yapısının Güçlendirilmesi" başlıklı Bölümünde "İstanbul'da bağımsız ve özerk yapıya sahip uluslararası alanda rekabet edebilecek düzeyde kurumsal bir tahkim merkezinin oluşturulması ve arabuluculuk sisteminin etkin bir şekilde kullanılması", ikinci öncelik olarak belirlenmiştir. Bu önceliğin gerçekleştirilebilmesi için Adalet Bakanlığı bünyesinde, Bakanlık tarafından bu alanda çalışan çoğu akademisyen ve hâkimlerden oluşan bir Çalışma Grubu kurulmuştur. Çalışma Gurubu, çalışmaları kapsamında;

- a) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Tahkim Merkezi,
- b) Alman Tahkim Derneği,
- c) Amerikan Tahkim Derneği,
- d) Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesi,
- e) Dubai Tahkim Merkezi,
- f) Londra Milletlerarası Tahkim Mahkemesi,
- g) Milletlerarası Ticaret Odası, Milletlerarası Tahkim Mahkemesi,
- h) Romanya Tahkim Merkezi,
- ı) Singapur Tahkim Merkezi,
- i) St. Petersburg Tahkim Merkezi ve

g) Zürih Tahkim Merkezinin

Yapılarını incelenmiştir. Bu modellerden ikisi seçilerek Çalışma Gurubu tarafından kuruluş, yapılanma ve işleyiş konularında yerinde incelemelerde bulunulmuştur. Bu modellerden ilki Alman Tahkim Derneği, diğeri ise Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesidir. Alman Tahkim Derneği, dernek statüsünde kurulan bir kurum olduğu hâlde Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesi, kanunla kurulmuş bir merkezdir. Her iki kurum da, tahkim kültürünün ilgili ülkelerde yerleşmesi için itici güç olmuştur. Çek Cumhuriyeti Tahkim Mahkemesinin 2009 yılı tahkim davası sayısı 2.381'dir. Her iki kurum için tarafsız ve bağımsızlık özellikle de idarelerden bağımsız olmak ve bağımsız olduğu kadar öyle görünmek hayati önem taşımaktadır. Zira tahkim hizmeti alacak kullanıcılar ve özellikle yabancı kullanıcılar için tahkim merkezinin tarafsız ve bağımsız olması, olmazsa olmaz bir ilkedir. Bunun yanı sıra, konu ile ilgili kurumların sürece bir şekilde dahil edilmesi de yukarıda bahsedilen her iki kurumun başarısında önem arz etmiştir. Şüphesiz, Ülkemizde, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kullanım azlığının temel nedeni bu mekanizmaların yeterince bilinmemesi veya yanlış bilinmesidir. İşte bu temel sorun ve diğeri ikincil sorunların çözümü için bir itici güce ihtiyaç vardır. Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkin kullanıldığı tüm ülkelerde bir veya birden fazla etkin tahkim kurumu mevcuttur. Bu durum, Çalışma Gurubunun yapmış olduğu saha araştırmalarında da teyit edilmiştir. Bu hususu teyit eden bir başka vakıya ise, Milletlerarası Ticaret Odası, 1923 yılında kurulduktan sonra milletlerarası tahkimin itici güç olmasıdır. Bütün bunlardan çıkan sonuç, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümü yollarına ilişkin kullanımın artması için tahkim konusunda etkin bir merkezin olması gerekliliğidir. İstanbul Tahkim Merkezi de Türkiye'de tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının bilinmesi, anlaşılması ve kullanılmasının sağlanması için itici bir güç olması için tasarlanmıştır. Ayrıca, tahkim konusunda koordinasyonu sağlamak, özellikle yabancı tahkim merkezleri ile ilişkilerin kurulmasında muhatap olacak tanıtımda etkin rol alacaktır. Bağımsız ve tarafsız olacak şekilde, ilgili tüm kurum ve kuruluşları kapsar nitelikte Merkezin yapısı geniş tutulmuş ve oluşturulacak tahkim kurumunun toplumun bütün çevrelerinde kabul görmesi amaçlanmıştır.

Tasarıda Tahkim Merkezinin, özel hukuka tâbi idarî ve malî özerkliğe sahip bağımsız bir kurum olarak çalışması öngörülmüştür. Kabul görmek, güvenilir olmak ve rekabet edebilmek için bağımsızlık gerekli bir şarttır. Tahkim Merkezi de bu alanda çalışan uluslararası tahkim merkezleri ile rekabet edebilecek bir şekilde oluşturulmuştur. Bu çerçevede Tahkim Merkezi bünyesinde Millî ve Milletlerarası Tahkim Divanları oluşturulmuştur.

Tasarı, tahkime ilişkin maddî kurallar getirmemektedir. Sadece, kurulacak olan Tahkim Merkezinin yapısını düzenlemektedir. Tahkim Merkezi, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçi,

Danışma Kurulu, Millî ve Milletlerarası Tahkim Divanları ile Genel Sekreterlikten oluşmaktadır. Tasarıda, bu kurulların nasıl oluşturulacağı, nasıl çalışacağı ve görevleri ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Tahkim Merkezinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtılabilmesi için Tahkim Merkezi bünyesinde bir de Danışma Kurulu kurulmuştur. Bu Kurul, hem Merkezin tanıtımı için hem de uluslararası tecrübelerden yararlanmak için ihdas edilmiştir. Zira tanıtım, Tahkim Merkezinin başarılı olması için yapılması gereken en önemli faaliyetlerden biridir. Tahkim Merkezinin başarısı, kurulduktan sonra uygulaması ile ölçülebilecektir. Uygulamada başarının sağlanmasının ön şartı Tahkim Merkezi bünyesinde çalışacak kişilerin tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümü yolları konusunda bilgili, tecrübeli ve istekli olması gerekliliğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede, Tahkim Merkezinin hangi tür uyuşmazlıklarda ve hangi kayıtle uygulanma alanı bulacağı hüküm altına alınmıştır. Merkezin görev alanı, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, özel hukuk uyuşmazlıklarıdır. Öte yandan, anılan kurum, her tür hukuk uyuşmazlıklarında değil; ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri, yani “sulh olmak suretiyle sona erdirebilecekleri hukuk uyuşmazlıkları” bağlamında uygulanma alanı bulacaktır. Merkezin görev alanı, özel hukuk uyuşmazlıklarıdır. Bu nedenle sadece sözleşmeden kaynaklanan uyuşmazlıklar değil, aynı zamanda haksız fiilden kaynaklanan uyuşmazlıklar gibi özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümü de Merkezin görev alanı içinde bulunmaktadır. Merkez de, bu tür uyuşmazlıklar, tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının kullanılabilmesi bir yer olarak tanımlanmaktadır.

MADDE 2- Maddede, Tahkim Merkezinin ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunduğu, idarî ve malî özerklik ile özel hukuka ilişkin düzenlemelere tâbi olduğu hükme bağlanmaktadır. Bu hüküm Tahkim Merkezinin kurumsal bir yapıda olduğunu da göstermektedir. Ayrıca, Merkeze özerklik sağlanarak güvenilirliği artırılmak istenmektedir. MADDE 3- Maddede, bu Kanunun uygulanması bakımından belirleyici olan kavramlara ve kurumlara yüklenen anlam ve içeriğinin ne olduğu açıklanmaktadır.

MADDE 4- Maddede, Tahkim Merkezinin bütün görevleri tek tek sayılmaktadır. Merkezin görevleri kendi içinde dört başlık altında tasnif edilebilir. Bu görevlerden ilkinin varlık nedeni, diğer görevleri idarî görevler ve üçüncü görev grubunu ise tanıtım görevi olarak nitelendirmek mümkündür. Son görev grubu ise aslında genel bir görev tanımıdır. Merkezin ilk görevi, her türlü

özel hukuk uyuşmazlığının tahkim, arabuluculuk ve diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kullanılarak çözüme kavuşturulması olarak belirlenmektedir. Bu görev aslında, Merkezin varlık nedenidir. Maddenin, (b) ilâ (c) bentlerinde, Merkezin idarî görevleri; (ç) bendinde ise tanıtım görevleri sayılmaktadır.

MADDE 5- Maddede, Tahkim Merkezinin yapısı açıklanmaktadır. Merkez, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, denetçiler, Danışma Kurulu, Millî ve Milletlerarası Tahkim Divanları ile Genel Sekreterlikten oluşan tüzel kişiliği haiz bir yapıyı ifade etmektedir.

MADDE 6- Genel Kurul, geniş katılımlı bir yapı olarak öngörülmektedir. Bunun nedeni, bağımsız, tarafsız, işlevsel ve güvenilir bir yapının oluşturulmasıdır. Genel Kurul, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince seçilecek temsilcilerden oluşmaktadır. Genel Kurula temsilci gönderecek kurumlar, tahkim ile ilgili kurumlar olmakla beraber her birinin tahkime doğrudan ya da dolaylı olarak olumlu bir katkı yapacağı düşünülmektedir. Maddenin ikinci fıkrasında, Genel Kurulun dört yıl için seçileceği, süresi dolan üyenin yeniden seçilebileceği, üyelik herhangi bir nedenle sona ererse, üyeliği sona erenin yerine onun süresini tamamlamak üzere yeni üye seçileceği belirtilmektedir. Tahkim yoluyla uyuşmazlıklarını çözüme ihtiyacı olanlar daha ziyade tacirlerdir. Bu nedenle, bu ihtiyacın karşılanması ve farkındalığın oluşturulması amacıyla en fazla üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden seçilecektir. Gerek uyuşmazlık ortaya çıkmadan hazırlanan sözleşmelere tahkim şartının konulması, gerek uyuşmazlığın ortaya çıktığı hâllerde tarafları tahkime sevk edecek ikinci itici güç ise taraf vekilleridir. Bu nedenle, Türkiye Barolar Birliğinin seçtiği üyelerin Tahkim Merkezinde görev alması hayati bir öneme sahiptir. Bankalar, Türkiye Katılım Bankaları, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ile Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketlerinden de Tahkim Merkezine birer üye alınacaktır.

MADDE 7- Maddede, Genel Kurulun görevleri sayılmaktadır. Genel Kurul, Tahkim Merkezinin diğer organlarını seçecek ve Yönetim Kurulunun faaliyet raporu ve bilançosunu da denetleyecektir. Genel kurul ayrıca, Denetçi raporunu da inceleyip kabul yetkisine sahiptir. Genel Kurul, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan yönetmelik tasarıları ile bütçeyi inceleyip onaylayacak, diğer organların huzur hakkı, ücret ve masraflarını belirleyecektir. İkinci fıkraya göre, Genel Kurul, olağan ve gerekli ise olağanüstü toplantı olmak üzere iki tür toplantı yapabilecektir. Olağan genel kurul toplantısının yılda en az bir kez Ekim ayında yapılacağı hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, Yönetim Kurulu Başkanı veya Denetçinin de Genel Kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır. Üçüncü fıkra Genel Kurulun toplanma ve karar alma nisaplarını belirlemektedir.

MADDE 8- Maddenin birinci fıkrasında, Yönetim Kurulunun oluşumu düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre, Yönetim Kurulu, Genel kurul üyeleri arasından seçilecektir. Genel Kurul, hem asıl hem de yedek üyeleri seçecektir. Yönetim Kurulu Başkanının hukukçu olması da hükme bağlanmaktadır. Yönetim Kurulunun görev süresi de bu fıkra da belirlenmektedir. İkinci fıkra da, Yönetim Kurulunun toplanma ve karar alma nisapları ile boşalan üyeliklerin yedek üyelerle tamamlanacağı hükme bağlanmaktadır. Üçüncü fıkra da ise, Yönetim Kurulu üyelerinin görevinin yeni Yönetim Kurulu oluşuncaya kadar süreceği, yönetimde devamlılığı sağlamak için ifade edilmektedir.

MADDE 9- Maddenin birinci fıkrasında Yönetim Kurulunun Tahkim Merkezinin icra organı olduğu belirtilmektedir. Yönetim Kurulu, tahkim ve diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin kurallar ile Kanunda belirtilen yönetmelikleri hazırlayıp önce Danışma Kurulunun görüşüne, ardından da Genel Kurulun onayına sunacaktır. Ayrıca, Yönetim Kurulu, faaliyetlerine ilişkin rapor ile bilanço ve gelecek yıl bütçesini düzenlemekle ve Genel Kurula sunmakla görevlendirilmiştir. İkinci fıkra da ise, Merkezin idare ve temsil yetkisinin Başkanda olduğu, onun yokluğunda ise Başkan tarafından görevlendirilecek bir yönetim kurulu üyesinin Merkezi idare ve temsil edeceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 10- Maddede, Denetçiye ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Maddenin birinci fıkrasında, Denetçinin Genel Kurul tarafından seçileceği ve sayısının Genel Kurulun takdirine bağlı olarak bir veya birden fazla olabileceği ifade edilmektedir. Asıl ve yedek üyelerin seçimi Genel Kurul tarafından yapılacaktır. İkinci fıkra da ise, Denetçiye, Yönetim Kurulunun yıllık faaliyetlerini denetleyerek bir rapor hazırlayıp Genel Kurula sunmak görevi verilmektedir.

MADDE 11- Maddede, daha etkin bir Tahkim Merkezinin oluşturulabilmesi amacıyla Danışma Kurulunun oluşturulması düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında, Danışma Kurulu üyelerinin, Türkiye veya Türkiye dışından seçilmesi konusunda sınırlama getirilmeden, yeterli tecrübeye sahip kimselerden oluşacağı ifade edilmektedir. İkinci fıkra da, Yönetim Kurulunun gerekli gördüğü hâllerde belirli konularda Danışma Kurulunun görüşüne başvurabileceği, üçüncü fıkra da ise, görüşüne başvuru konularda Danışma Kurulunun bir rapor hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunacağı belirtilmektedir.

MADDE 12- Tahkim Merkezinin, tahkime, arabuluculuğa ve diğer alternatif çözümlere ilişkin en önemli organı Millî ve Milletlerarası Tahkim divanlarıdır. Maddede, bu divanların oluşumu, yapısı ve çalışma usulleri düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında tahkim divanlarının, Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Sekreter ve Yönetim Kurulu tarafından seçilecek ve tahkim konusunda asgari onbeş yıllık bir tecrübeye sahip üç üyeden oluştuğu, görev süreleri ve çalışma usulü hükme bağlanmaktadır. Milletlerarası Tahkim Divanı üyelerinden bir kısmı yabancı hukukçular

arasından seçilebilecektir. İkinci fıkrada, Tahkim Divan Başkanının, Divan üyeleri tarafından toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile seçileceği hükme bağlanmaktadır. Üçüncü fıkrada, Tahkim Divanının toplantı ve karar nisapları düzenlenmektedir. Dördüncü fıkrada, Tahkim Divanı toplantılarının elektronik ortamda yapılıp karar alınabileceği ifade edilmektedir. Beşinci fıkrada, Tahkim Divanı üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, o üyenin görev süresini tamamlamak üzere yeni üye seçileceği belirtilmektedir..Altıncı fıkrada ise, Tahkim Divanının, Merkezin Tahkim Kurallarında kendisine verilecek olan görevleri yapmakla yükümlü olduğu hükme bağlanmaktadır.

MADDE 13- Maddeyle,Tahkim Merkezinin idarî hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla Merkez bünyesinde bulunması öngörülen Genel Sekreterliğin oluşumu, yapısı ve görevleri düzenlenmektedir. Birinci fıkraya göre, Genel Sekreterlik, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve yeteri kadar personelden oluşur. İkinci fıkrada, Genel Sekreterin vasıfları belirlenmektedir. Buna göre, Genel Sekreterin tahkim konusunda en az on yıllık tecrübeye sahip hukukçu olması gerekir. Bu vasıflara sahip bir kimse, Yönetim Kurulu tarafından Genel Sekreter olarak atanacaktır. Maddenin üçüncü fıkrasında Merkezin aynı zamanda diğer idarî personeli çalıştıracığı hususu belirtilmekte; dördüncü fıkrada da Genel Sekreterin görevleri hükme bağlanmaktadır. Beşinci fıkrada ise, Genel Sekreter ile büro personelinin İş Kanunu hükümlerine tâbi olacağı ifade edilmektedir.

MADDE 14- Maddede, Yönetim Kurulu Denetçi, Tahkim Divanı üyeleri ile Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve Tahkim Merkezi çalışanları için Merkezde görev yaptıkları süre için geçerli olmak üzere hakemlik yapma yasağı getirilmektedir. Amaç, böyle bir durumun yaratabileceği şaibeleri engellemektir.

MADDE 15- Maddede, Merkezin gelir ve giderleri belirlenmektedir. Birinci fıkrada, Merkezin gelirleri, ücret karşılığı verilen hizmetlerden elde edilen gelirler, bağışlar ve Genel Kurulda temsilci bulunduran kurumlarca tahsis edilecek ödenek olarak sayılmaktadır. İkinci fıkrada ise, Merkezin, görevlerini yapmak için gerekli harcamaları yapma yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir.

MADDE 16- Maddede, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde Türk Medenî Kanunu ve Dernekler Kanunu hükümleri uygulanacağı belirtilmektedir.

MADDE 17- Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları gösteren yönetmeliklerin altı ay içinde ilgili kuruluşlar ile Danışma Kurulunun görüşü alınarak hazırlanması ve yürürlüğe

Yazar Administrator

Pazartesi, 26 Temmuz 2010 09:07

---

konulması hususu maddede hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddede, Tahkim Merkezinin faaliyete başlayabilmesi için kuruluş bütçesinin Başbakanlık tarafından karşılanacağı belirtilmektedir. Yine, Tahkim Merkezinin güven telkin eden bir binada faaliyet göstermesi, özellikle yabancı tahkim için cazibe merkezi olma açısından önem arz eder.

MADDE 18- Yürürlük maddesidir.

MADDE 19- Yürütme maddesidir.

//